

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է Ազգային ժողովի կողմից
5 մայիսի 1998 թ.

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 3. Քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտները

Քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներ են՝

ա) Հայաստանի Հանրապետության տարածքը.

բ) Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային միավորների, դրանց խմբերի կամ հատվածների տարածքները.

գ) Հայաստանի Հանրապետության բնակավայրերը, դրանց առանձին թաղամասերը և գոտիները, ինչպես նաև հերթափոխային, արշավախմբային, պաշտպանական նշանակության, մաքսային սպասարկման, այգեգործական, ամառանոցային և այլ գործառական տարածքները.

դ) արդյունաբերական, ագրոարդյունաբերական, հիդրոտեխնիկական, էներգետիկ, գիտատեխնիկական համալիրները և հանգույցները.

ե) քաղաքաշինական, ճարտարապետական, լանդշաֆտային համալիրները, հանգստի և ժամանցի գոտիները, առողջավայրերը, ջրատարածքները, արգելոցները, հատուկ պահպանության գոտիները, դրանց համակարգերը և բաղկացուցիչ մասերը.

զ) առանձին հողակտորները, շենքերը, շինությունները, պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանները.

է) ինժեներատրանսպորտային ենթակառուցվածքները.

ը) քաղաքաշինական փաստաթղթերը:

Սույն հոդվածի «ա»-«է» կետերում նշված օբյեկտների սահմանները որոշվում և փոփոխվում են օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով:

Քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներն ըստ դիսկայնության դասակարգվում են հինգ աստիճանների (կատեգորիայի):

(3-րդ հոդվածը փոփ. 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, լրաց. 21.12.15 ՀՕ-185-Ն)

-

Հոդված 4. Քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտները

Քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտներն են Հայաստանի Հանրապետությունը, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք,

անհատ ձեռնարկատերերը, քաղաքացիություն չունեցող անձինք, ինչպես նաև օտարերկրյա պետություններն ու միջազգային կազմակերպությունները, որոնք կարող են հանդես գալ որպես քաղաքաշինական գործունեության մասնակիցներ (կառուցապատողներ, քաղաքաշինական փաստաթղթեր կազմողներ, քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձարկումները իրականացնողներ, շինարարություն իրականացնողներ, շինարարության որակի տեղնիկական հսկողություն իրականացնողներ, հետախուզման և հետազննման ծառայություններ մատուցողներ, քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողություն իրականացնողներ և այլն)~~(կառուցապատողներ, քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակողներ, շինարարություն իրականացնողներ, քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողություն իրականացնողներ և այլն)~~:

Քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանվում են օրենքով:

(4-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն)

Հոդված 6. Կառուցապատողի իրավունքները և պարտականությունները

Անշարժ գույքի սեփականատեր հանդիսացող կամ այն փոփոխելու իրավունքով օժտված օգտագործողը քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելիս հանդես է գալիս որպես կառուցապատող (այսուհետ՝ կառուցապատող):

Քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտի սեփականատերն իրեն պատկանող օբյեկտը կարող է օգտագործել միայն ըստ նպատակային նշանակության: Սեփականատերն ապահովում է քաղաքաշինական օբյեկտի շահագործման որակական վիճակը նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխան:

Կառուցապատողներն իրավունք ունեն՝

ա) հաստատված քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերին համապատասխան ընտրել քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտները, որոշել ներդրումների չափերը, պայմանագրային հիմունքներով ներգրավել օբյեկտի քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակողներին և շինարարություն իրականացնողներին:

բ) քաղաքաշինական փաստաթղթերում կատարել փոփոխություններ՝ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի, տեխնիկական պայմանների, հեղինակային իրավունքի նորմերը պահպանելու պայմանով՝ այնպիսի աշխատանքներ իրականացնելու համար, որոնք սույն օրենքի 23 հոդվածի համաձայն, չեն պահանջում շինարարության թույլտվություն:

գ) իրենց իրավունքները սահմանված կարգով փոխանցել այլ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

դ) դատական կարգով գանգատարկել քաղաքաշինության բնագավառում իրենց իրավունքները սահմանափակող գործողությունները:

Կառուցապատողները պարտավոր են՝

ա) կառուցապատումն իրականացնել օրենքով սահմանված կարգով՝ հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծին համապատասխան, շինարարության թույլտվության հիման վրա.

բ) մինչև շինարարություն սկսելը, ինչպես նաև շինարարության ընթացքում համաձայնության գալ կառուցապատման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ՝ հասցվելիք վնասների փոխհատուցման վերաբերյալ.

գ) քաղաքաշինական գործունեություն (բացառությամբ սույն օրենքի 23 հոդվածով սահմանված շինարարության թույլտվություն չպահանջող աշխատանքների) իրականացնել բացառապես հաստատված քաղաքաշինական փաստաթղթերին համապատասխան.

դ) քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու համար ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք, այդ թվում՝ ինժեներական ենթակառուցվածքների նախագծման ելակետային տվյալներ կամ տեխնիկական պայմաններ ստանալ տեղական ինքնակառավարման համապատասխան մարմիններից.

ե) **(կեփն ուժը կորցրել է 23.06.11 ՀՕ-226-Ն)**

զ) ապահովել իրենց քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննությունը՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Նախագծային փաստաթղթերը մշակողը կարող է դրանք ներկայացնել համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձի փորձաքննությանը, եթե այդպիսի պայման նախատեսված է նախագծային աշխատանքների կապալի պայմանագրով:

Օբյեկտի փորձաքննության վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին չհակասելու դեպքում Կառավարության սահմանած տեխնիկապես ոչ բարդ և փոքրածավալ օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությունը, կառուցապատողի և քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակողի փոխադարձ համաձայնությամբ, կարող է փոխարինվել նախագիծը թողարկող աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի երաշխավորության պայմանագրով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին նախագծի համապատասխանության վերաբերյալ: Քաղաքաշինական փաստաթղթերի մշակմանը մասնակցած նախագծային կազմակերպությունները կամ անձինք չեն կարող կատարել կամ ներգրավվել իրենց մշակած նախագծերի փորձաքննությանը.

է) ապահովել քաղաքաշինական նախագծային փաստաթղթերի շահագրգիռ կողմերի հետ համաձայնեցումը՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով.

ը) պահպանել հեղինակային իրավունքի նորմերը, ապահովել քաղաքաշինական օբյեկտի նախագծի գործնական իրականացման ընթացքում հեղինակային

հսկողությունը՝ օրենքով սահմանված կարգով, եթե նախագծային աշխատանքների կապալի պայմանագրով ~~ամրագրված է նման պահանջայլ բան նախատեսված չէ:~~

Նախագծի գործնական իրականացման ընթացքում հեղինակի մասնակցության կանոնները սահմանում է Կառավարությունը.

թ) ~~ապահովել շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն՝ սույն օրենքի 21-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված աշխատանքների նկատմամբ: ապահովել քաղաքաշինական օբյեկտների շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը՝ օրենքով սահմանված կարգով:~~

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին չհակասելու դեպքում Կառավարության սահմանած՝ տեխնիկապես ոչ բարդ օբյեկտների շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը կառուցապատողի և շինարարություն իրականացնողի փոխադարձ համաձայնությամբ կարող է փոխարինվել շինարարական աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի երաշխավորության պայմանագրով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության, հաստատված նախագծի և նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին շինարարական աշխատանքների համապատասխանության վերաբերյալ.

ժ) կառուցապատումն ավարտել տվյալ քաղաքաշինական գործունեության համար շենքերի և կառուցվածքների շինարարության տևողության նորմերով հաշվարկված ու շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետներում և ապահովել ավարտված շինարարական օբյեկտի շահագործման փաստագրումը.

ի) կառուցվող շենքից անշարժ գույք գնելու իրավունք ունեցող անձանց հետ նախապես համաձայնեցնել օբյեկտի կառուցման ճարտարապետաշինարարական նախագծերի այնպիսի փոփոխությունները, որոնք հանգեցնում են իրավունքով ծանրաբեռնված ապագա գույքերի հարաչափերի, հատակագծերի, փոփոխությունների՝ նախաձեռնելով կառուցվող շենքից անշարժ գույք գնելու իրավունքի պայմանագրերի լուծում կամ փոփոխում:

Սույն հոդվածով նախատեսված պարտականությունները չեն առաջանում, եթե իրականացվող քաղաքաշինական գործունեությունը չի պահանջում շինարարության թույլտվություն՝ համաձայն սույն օրենքի 23 հոդվածի:

Կառուցվող շենքի, շինության զբաղեցրած հողամասի և կառուցվող շենքի, շինության նկատմամբ կառուցապատողի իրավունքները ամբողջությամբ կամ մասնակի այլ անձի փոխանցվելու դեպքում փոխանցումից ծագող իրավունքների պետական գրանցման պահից ձեռք բերողը հանդիսանում է սույն հոդվածով սահմանված կառուցապատող (համակառուցապատող) և կրում է դրանից բխող՝ սույն օրենքով և այլ օրենքներով սահմանված պարտավորությունները քաղաքաշինական գործունեության մասնակիցների և երրորդ անձանց հանդեպ:

(6-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն, փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, փոփ., լրաց., խմբ. 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, լրաց. 19.06.15 ՀՕ-89-Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն, լրաց. 26.05.21 ՀՕ-233-Ն)

(26.05.21 [ՀՕ-233-Ն](#) օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 7. Քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների սեփականատերերի իրավունքները և պարտականությունները (հոդվածն ուժը կորցրել է 11.12.02 ՀՕ-494-Ն)

Հոդված 7.1. Քաղաքաշինական գործունեության տեսակներին համապատասխան քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Քաղաքաշինական փաստաթղթեր կազմող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքները և պարտականությունները.

1) քաղաքաշինական փաստաթղթեր կազմող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն են՝

ա. պետական, տեղական ինքնակառավարման և այլ մարմիններից ձեռք բերել նախագծման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալներ, օբյեկտի ինժեներական ենթակառուցվածքների (ջրամատակարարում, ջրահեռացում, էլեկտրամատակարարում և այլն) նախագծման տեխնիկական պայմաններ և կառուցապատողի կողմից տեխնիկական բնութագրում նշված լրացուցիչ պայմանների (առկայության դեպքում) կատարման համար անհրաժեշտ ելակետային նյութեր.

բ. նախագծային փաստաթղթերի կազմում ընդգրկել լրացուցիչ նյութեր.

գ. մասնակցել օրենքով նախատեսված նախագծի համաձայնեցման փուլերին.

դ. իրականացնել շինարարական աշխատանքների որակի տեխնիկական հսկողություն՝ օրենքով սահմանված համապատասխան շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության լիցենզիա ունենալու և քաղաքաշինական փաստաթղթերի կազմման աշխատանքների կապալի պայմանագրով նման պարտավորություն ստանձնելու դեպքում.

2) քաղաքաշինական փաստաթղթեր կազմող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի պարտականություններն են՝

ա. կատարել օրենսդրության և քաղաքաշինական փաստաթղթերի նախագծման թույլտվության պահանջները.

բ. «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» օրենքով և իրավական այլ ակտերով ապահովել քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակող պատասխանատու մասնագետների հեղինակային իրավունքները:

2. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքները և պարտականությունները.

1) փորձաքննություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն են՝

ա. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի և մեթոդաբանության վերաբերյալ մասնագիտական եզրակացության տրամադրելը.

բ. քաղաքաշինական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն նախապատրաստելու համար կառուցապատողից, ինչպես նաև նախագիծը կազմող աշխատանքների պատասխանատու կապալառուից պահանջել ներկայացված ճարտարապետաշինարարական լուծումները հիմնավորող օրենքով սահմանված փաստաթղթեր.

գ. նյութերի լրակազմված չլինելու դեպքում դրանք վերադարձնել պատվիրատուին՝ անհրաժեշտ փաստաթղթեր ներկայացնելու առաջարկով.

2) փորձաքննություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի պարտականություններն են՝

ա. փորձաքննության ընթացքում քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտի ուսումնասիրությանը, վերլուծությանը և գնահատմանը փորձագետների մասնակցությունն ապահովելը.

բ. քաղաքաշինական փաստաթղթերով նախատեսված նախագծային լուծումների համապատասխանության հավաստումը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին.

գ. հրաժարվել իրենց կողմից կազմված նախագծերի փորձաքննությունն իրականացնելուց.

3) փորձաքննություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտը կարող է ունենալ նաև օրենսդրությամբ սահմանված այլ իրավունքներ և պարտականություններ:

3. Շինարարություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքները և պարտականությունները.

1) շինարարություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն են՝

ա. հրաժարվել կառուցապատողի տրամադրած շինանյութերը, շինվածքները, կոնստրուկցիաները և ինժեներական սարքավորումներն օգտագործելուց, եթե դրանք չեն համապատասխանում գործող ստանդարտներին կամ նորմատիվ պահանջներին.

բ. ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերում նորմատիվ բնույթի խախտումներ հայտնաբերելիս դադարեցնել շինարարական աշխատանքները և պահանջել նախագծային փաստաթղթերի այլընտրանքային փորձաքննություն

2) շինարարություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի պարտականություններն են՝

ա) շինարարության ընթացքում ապահովել հաստատված նախագծի, նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջները.

բ) սեփական միջոցներով վերացնել պայմանագրով նախատեսված ժամկետում (բայց ոչ ուշ, քան շինարարության ավարտական ակտը ձևակերպելու օրվանից մեկ տարվա ընթացքում) հայտնաբերված թերությունները, եթե դրանք առաջացել են շինարարության ընթացքում իրենց թույլ տված խախտումների հետևանքով.

4. շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն ու պարտականությունները.

1) շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն են՝

ա. շինարարության իրականացման պատասխանատու մասնագետներին տալ ցուցումներ և հրահանգներ պետական ստանդարտներին, տեխնիկական պայմաններին և այլ նորմատիվային փաստաթղթերին, ինչպես նաև ճարտարապետաշինարարական նախագծին չհամապատասխանող նյութերի, շինվածքների կոնստրուկցիաների և ինժեներական սարքավորումների օգտագործումը բացառելու մասին.

բ. հրաժարվել շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունից, եթե կառուցապատողի և (կամ) շինարարական աշխատանքներն իրականացնող կապալառու կազմակերպության կողմից ինքնակամ իրականացված գործողությունների արդյունքում գրանցվել է նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պահանջների կամ ճարտարապետաշինարարական նախագծային լուծումների այնպիսի շեղումներ, որոնք կարող են նվազեցնել քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտի կրողունակությունը, կայունությունը և ազդել հուսալիության վրա.

գ. օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բողոքարկել տեխնիկական հսկողության իրականացման հետ կապված պաշտոնատար անձանց գործողությունները.

դ. շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտը շինարարական աշխատանքների բոլոր փուլերում անհրաժեշտ տեխնիկական հետազոտություններ կամ փորձարկումներ կատարելու միջոցով ստուգում է շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունը ճարտարապետաշինարարական նախագծերին և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին.

2) շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի պարտականություններն են՝

ա. շինարարության բոլոր փուլերում ստուգել շինարարական աշխատանքների որակն ու տեխնոլոգիական հերթականությունը, նրանց համապատասխանությունը ճարտարապետաշինարարական նախագծով տրված լուծումներին և պահանջներին.

բ. շինարարության բոլոր փուլերում ստուգել շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունը օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին, հատուկ աշխատանքների տեխնիկական պայմաններին և ստուգման արդյունքներն արձանագրել կատարողական փաստաթղթերում.

գ. քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտի կրողունակությանը, կայունությանը և հուսալիությանը սպառնացող թերությունների հայտնաբերման կամ իր կողմից տրված ցուցումները ողջամիտ ժամկետում չկատարելու կամ տեխնիկական վթարների առաջացման դեպքում դադարեցնել շինարարությունը և այդ մասին 48 ժամվա ընթացքում նշված կամ էլեկտրոնային գրանցամատյաններում առկա հեռախոսահամարին հաղորդագրություն ուղարկելով կամ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով, այդ թվում՝ էլեկտրոնային փոստի միջոցով, ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված էլեկտրոնային կապի այլ միջոցներով (այսուհետ՝ Կապի միջոցներ) իրազեկել կառուցապատողին և քաղաքաշինության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնին.

դ. պահպանել շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման կարգով սահմանված պահանջները.

ե. անավարտ աշխատանքների և թերությունների հայտնաբերման դեպքում օբյեկտի շինարարական կապալառու կազմակերպության հետ կազմել դրանց ցանկը, սահմանել դրանց վերացման ժամկետները.

գ. տեղեկացնել կառուցապատողին հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծերի, տեխնիկական պայմանների, շինարարական նորմերի և կանոնների խախտումներով կամ անորակ նյութերով, շինվածքներով կամ կոնստրուկցիաներով կատարված շինարարական աշխատանքների մասին.

է. հայտնաբերված թերությունների և խախտումների վերացման վերաբերյալ շինարարություն իրականացնող քաղաքաշինական գործունեության սուբյեկտին տալ պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ և հրահանգներ.

ը. մասնակցել շինարարական կազմակերպությունների կողմից դադարեցված քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների, դրանց առանձին մասերի, կոնստրուկցիաների և հանգույցների միջանկյալ ընդունմանը՝ դադարեցումից ոչ ուշ քան 3 ամսվա ընթացքում, ինչպես նաև ձևակերպված համապատասխան ակտով նրանց հանձնելուն՝ նշելով այդ օբյեկտների փաստացի վիճակը.

3) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտի շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացումը տվյալ շինարարությունն իրականացնող կապալառու կազմակերպության կողմից արգելվում է.

4) շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող սուբյեկտը պետք է ունենա օրենքով սահմանված համապատասխան քաղաքաշինական գործունեության իրավունք:

5. Քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների հետախուզման և հետազննման ծառայություններ մատուցող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն ու պարտականությունները.

1) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների հետախուզման և հետազննման ծառայություններ մատուցող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի իրավունքներն են՝

ա. շենքերի և շինությունների առկա նախագծային փաստաթղթերի և շահագործման պայմանների վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվության ձեռքբերում.

բ. իրականացնել շենքերի և շինությունների անձնագրավորում.

գ. իրականացնել ինժեներաերկրաբանական հետախուզում, ինժեներապաշտպան միջոցառումներ և դրանց արդյունքում կազմել նյութեր.

դ. իրականացնել գեոդեզիական ծառայություններ.

2) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների հետախուզման և հետազննման ծառայություններ մատուցող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի պարտականություններն են՝

ա. հետազննման արդյունքներով, վնասված տարրերի ուժեղացման կամ փոխարինման և վնասվածքների առաջացման պատճառների վերացման վերաբերյալ տալ առաջարկություններ:

բ. ընտրել հետախուզման և հետազննման համար բավարար մեթոդներ և տալ խնդիրների լուծման վերջնական առաջարկություններ.

գ. կոնստրուկցիաների նյութերի ամրության և այլ բնութագրերի որոշման ժամանակ առավելություն տալ հսկողության չքայքայող մեթոդներին (մասնավորապես բետոնի ամրությունը որոշել մեխանիկական գործողության սարքերով).

դ. իրականացնել շենքերի և շինությունների տեխնիկական վիճակի հետազննություն՝ ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան:

6. Սույն հոդվածում նշված I դասի քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտները պարտավոր են ունենալ պաշտոնական ինտերնետային կայք, որն առնվազն պետք է պարունակի տեղեկատվություն ծառայությունների, մասնագետների վերաբերյալ, ինչպես նաև ապահովի հետադարձ կապի հնարավորություն:

7. Քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտները պարտավոր են՝

1) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների վերաբերյալ պահպանել օրենքով սահմանված գաղտնիք պարունակող տեղեկությունները.

2) ապահովել քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներում քաղաքաշինական գործունեության տեսակներին համապատասխան գործելակարգով սահմանված աշխատանքների և ծառայությունների կատարումը.

3) օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներկայացնել վիճակագրական և այլ տեղեկություններ.

4) իրականացնել Օրենքով սահմանված այլ պարտականություններ:-

Հոդված 8. Քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակողների իրավունքները և պարտականությունները

-

Քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակողների հեղինակային իրավունքները սահմանվում են «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և իրավական այլ ակտերով:

Քաղաքաշինական փաստաթղթեր մշակողները պարտավոր են օրենքով նախատեսված դեպքերում ունենալ համապատասխան գործունեության իրավունքի լիցենզիա, կատարել քաղաքաշինական փաստաթղթերի մշակման առաջադրանքների և քաղաքաշինական նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջները:

(Ց-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն)

9. Հոդված Ծինարարություն իրականացնողների իրավունքները և պարտականությունները

Ծինարարություն իրականացնողներն իրավունք ունեն՝

ա) հրաժարվել կառուցապատողի տրամադրած շինանյութերը, շինվածքները, կոնստրուկցիաները և ինժեներական սարքավորումներն օգտագործելուց, եթե դրանք չեն համապատասխանում գործող ստանդարտներին կամ նորմատիվ պահանջներին:

բ) ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերում նորմատիվ բնույթի խախտումներ հայտնաբերելիս դադարեցնել շինարարական աշխատանքները և պահանջել նախագծային փաստաթղթերի այլընտրանքային փորձաքննություն:

Ծինարարություն իրականացնողները պարտավոր են՝

ա) ունենալ համապատասխան գործունեության իրավունքի լիցենզիա:

բ) շինարարության ընթացքում պահպանել հաստատված նախագծի, նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջները:

գ) սեփական միջոցներով վերացնել պայմանագրով նախատեսված ժամկետում (բայց ոչ ուշ, քան շինարարության ավարտական ակտը ձևակերպելու օրվանից մեկ տարվա ընթացքում) հայտնաբերված թերությունները, եթե դրանք առաջացել են շինարարության ընթացքում իրենց թույլ տված խախտումների հետևանքով:

դ)

(հոդվածը 01.07.21 [ՀՕ-281-Ն](#) օրենքի փոփոխությամբ ուժի մեջ կմտնի 01.01.22 թվականին)

Գ Լ ՈՒ Խ IV

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

**Հոդված 10. Քաղաքաշինության բնագավառում Կառավարության
իրավասությունը
(վերնագիրը փոփ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն)**

Կառավարությունը քաղաքաշինության բնագավառում՝

ա) մշակում է քաղաքաշինության բնագավառում պետական քաղաքականությունը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքների և բնակավայրերի կայուն զարգացման ռազմավարությունը.

բ) սահմանում է քաղաքաշինական փաստաթղթերի մշակման և հաստատման կարգերը.

գ) հաստատում է բնագավառի քաղաքաշինական և տարածքային զարգացման հանրապետական և մարզային պետական ծրագրերը.

դ) հաստատում է օրենքի 17-րդ հոդվածի չորրորդ մասի «ա» և «բ» կետերով սահմանված, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական ակտերով նախատեսված դեպքերում՝ նաև այլ քաղաքաշինական փաստաթղթերը.

ե) մշակում է քաղաքաշինական գործունեության տնտեսական խրախուսման քաղաքականությունը և իրականացնում է իր լիազորությունների շրջանակներում.

զ) ապահովում է հաշմանդամների համար բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի և կառույցների մատչելիության, տրանսպորտային ենթակառուցվածքների օբյեկտներից անարգել օգտվելու՝ օրենքից բխող պահանջների իրականացումը.

զ¹) հաստատում է հավաստագրման, վերաորակավորման և թեստավորման կարգը, հավաստագրերի ձևերը, լիցենզավորված անձանց և հավաստագրված մասնագետների գրանցամատյանների ձևավորման, տվյալների փոփոխության, լրացման, գրանցամատյանի (այսուհետ՝ գրանցամատյան) վարման, գրանցամատյանից օգտվելու հասանելիություն ունեցող պետական մարմինների ցանկը, լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների վարկանիշավորման և մոնիթորինգի իրականացման կարգը.

զ²) հաստատում է շինարարության թույլտվություն չպահանջող աշխատանքների և խորհրդատվական ծառայությունների, ըստ ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) քաղաքաշինական օբյեկտների դասակարգման և քաղաքաշինության բնագավառում լիցենզիա չպահանջող քաղաքաշինական աշխատանքների և ծառայությունների ցանկերը.

զ³) հաստատում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով մասնագիտական գործունեության իրավունք ունեցող մասնագետների շարունակական մասնագիտական զարգացման (այսուհետ ՇԱԶ) կազմակերպման և հավաստագրման հնգամյա ժամանակացույցը.

զ⁴) քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի ներկայացմամբ հաստատում է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող կազմակերպությունների նախաձեռնությամբ կամ հրավերով օտարերկրյա մասնագետների և կազմակերպությունների կարճաժամկետ գործունեության թույլտվության տրամադրման կարգը.

գ⁵) քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի ներկայացմամբ հաստատում է պատասխանատու մասնագետի էթիկայի կանոնները.

է) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

_(10-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն, փոփ., լրաց. 08.07.05 ՀՕ-167-Ն, խմբ., փոփ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն)

**Հոդված 10.1. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը
(վերնագիրը խմբ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն)**

1. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը Քաղաքաշինության կոմիտեն է (այսուհետ՝ կոմիտե):
 2. Կոմիտեի անմիջական ղեկավարումն իրականացնում է կոմիտեի նախագահը:
 3. Կոմիտեն՝
 - 1) իրականացնում է քաղաքաշինության բնագավառում Կառավարության քաղաքականությունը.
 - 2) մշակում և վարչապետին է ներկայացնում պետական ծրագրերի նախագծեր, որոնց հաստատումից հետո իր լիազորությունների շրջանակներում վերահսկում է դրանց իրականացումը.
 - 3) մշակում և վարչապետին է ներկայացնում քաղաքաշինության բնագավառի զարգացումն ապահովող և գործունեությունը կարգավորող օրենքների և իրավական այլ ակտերի նախագծեր.
 - 4) մշակում է հանրապետության և առանձին վարչատարածքային միավորների կամ դրանց խմբերի համար լանդշաֆտային, առողջարանային, ռեկրեացիոն, գործառական այլ համակարգերի տարածքային կազմակերպման, ինչպես նաև արտադրական կարողությունների, ինժեներական, տրանսպորտային, կոմունալ և սոցիալական ենթակառուցվածքների տեղաբաշխման, պատմամշակութային ու բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ ներառող քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթեր.
 - 5) օրենքով սահմանված կարգով կազմակերպում և համակարգում է նորմատիվ փաստաթղթերի (բացի ազգային ստանդարտներից) մշակման աշխատանքները.
 - 5.1) հաստատում է քաղաքաշինական նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերը.
 - 6) ապահովում է սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «ա»-«բ» կետերով սահմանված քաղաքաշինական ծրագրային (տարածական պլանավորման) փաստաթղթերի մշակումը և այդ նախագծերի հաստատումից հետո՝ դրանց իրականացման մոնիթորինգը.

7) սույն օրենքի 14.3-րդ հոդվածի 7-րդ, 8-րդ և 8.1-ին մասերով սահմանված պահանջների ապահովմամբ համակարգում է միկրոռեգիոնալ և տեղական մակարդակների տարածական պլանավորման փաստաթղթերի մշակման աշխատանքները և այդ փաստաթղթերի հաստատումից հետո ապահովում դրանց իրագործման վերահսկողությունը, մշակում է տարածքների և բնակավայրերի կայուն քաղաքաշինական զարգացման ռազմավարությունը.

8) եզրակացություն է տալիս տրանսպորտային և ինժեներական ենթակառուցվածքների զարգացման ծրագրերի շրջանակներում քաղաքաշինական փաստաթղթերի վերաբերյալ.

9) մշակում և վարչապետի քննարկմանն է ներկայացնում քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների առանձնացման, գործունեության կարգի վերաբերյալ առաջարկություններ, ինչպես նաև քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի նախագծեր.

10) մշակում է քաղաքաշինական և լանդշաֆտային համակարգերի ներդաշնակեցման ծրագրերի, տարածական պլանավորման նորմերի ու կանոնների, ինչպես նաև տարբեր գործառական տարածքների քաղաքաշինական և լանդշաֆտային չափորոշիչներ.

11) մշակում է քաղաքների էկոլոգիական վիճակի բարելավմանը, շրջակա միջավայրի վրա ուրբանիզացիայի բացասական հետևանքների նվազեցմանը նպատակաուղղված, ինչպես նաև կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության բարձրացման տարածական զարգացման ծրագրեր.

12) մշակում և վարչապետին է ներկայացնում առաջարկություններ՝ շենքերի (այդ թվում՝ բազմաբնակարան շենքերի), շինությունների պահպանման և անվտանգ շահագործման, ինչպես նաև դրանց արդիականացման (այդ թվում՝ էներգախնայողության ու էներգաարդյունավետության բարձրացման) վերաբերյալ.

13) մշակում է բնակավայրերի պատմաճարտարապետական միջավայրի քաղաքաշինական վերականգնման ու զարգացման, ճարտարապետության բնագավառի զարգացման, քաղաքաշինական հատուկ կարգավորման օբյեկտների զարգացման, շինարարության բնագավառի զարգացման ծրագրեր և իրականացնում է դրանց մոնիթորինգ.

14) աջակցում է պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության շրջանակներում քաղաքաշինական, ճարտարապետական և լանդշաֆտային համալիրների կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացմանը.

15) սահմանում է բնակավայրերի հողերի օգտագործման, ինչպես նաև կառուցապատման համար նախատեսված այլ հողերի քաղաքաշինական սահմանափակումներ և նորմեր.

16) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի քաղաքաշինական կադաստրի վարումն ու կադաստրային ամփոփումը.

17) իրականացնում է քաղաքաշինական գործունեության լիցենզավորումը.

18) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հողային պաշարների պետական կառավարումը.

19) ապահովում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում քաղաքաշինության բնագավառի գիտական և գիտատեխնիկական պետական նպատակային ծրագրերի մշակումը, տեխնիկական քաղաքականության վարումը և այդ աշխատանքների համակարգումը.

20) կազմակերպում և համակարգում է շենքերի անձնագրավորման, սեյսմակայունության ուղղությամբ իրականացվող հետազննական, ինչպես նաև գիտահետազոտական և փորձարարակոնստրուկտորական աշխատանքները.

21) կազմակերպում և իրականացնում է բարձր և բարձրագույն ռիսկայնության աստիճան (կատեգորիա) ունեցող, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության շինարարական նորմերով սահմանված սահմանային հարկայնությունը գերազանցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի պետական համալիր փորձաքննությունը.

22) ապահովում է վտանգավոր երկրաբանական երևույթներից քաղաքաշինական օբյեկտների պաշտպանության ծրագրերի մշակումը և դրանց մոնիթորինգի իրականացումը.

23) կազմակերպում է քաղաքաշինական օբյեկտների լավագույն ճարտարապետական լուծումների ընտրության նպատակով անցկացվող մրցույթներ և աջակցում է դրանց իրականացմանը.

24) քաղաքացիական պաշտպանության և զորահավաքային նախապատրաստության բնագավառում մշակում է պլաններ ու ծրագրեր, իրականացնում է հիմնական միջոցառումները, ինչպես նաև կազմակերպում է համակարգի աշխատողների պաշտպանությունը և զորահավաքային ռեսուրսների հաշվառումը.

25) համակարգում է կոմիտեի ենթակայության տակ գտնվող պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների աշխատանքային գործունեությունը.

26) հաստատում է շենքերի և շինությունների բազմակի օգտագործման օրինակելի ու փորձարարական նախագծերը և դրանք առաջադրում կիրարկման.

27) հաստատում է սույն օրենքի 21-րդ հոդվածով սահմանված մասնագիտական գործունեության տեսակներին և ենթատեսակներին համապատասխան պահանջվող մասնագիտական որակավորումների ցանկը.

28) հաստատում է սույն օրենքի 21-րդ հոդվածով սահմանված քաղաքաշինական գործունեության տեսակներին համապատասխան քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներում իրականացվող աշխատանքների, և ծառայությունների մատուցման գործելակարգերը և պատասխանատու մասնագետների մասնագիտական բնութագրերը.

29) հաստատում է մասնագիտական, էթիկայի և որակի գնահատման հանձնաժողովների անհատական կազմը, աշխատակարգը, անդամների

ընտրության և գործերի քննության կարգերը, շահերի բախման առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ հայտարարագրի ձևը.

30) հաստատում է լիցենզավորված անձանց կողմից ներկայացվող հաշվետվության և մասնագետների հետ կնքվող աշխատանքային պայմանագրերի օրինակելի ձևերը, թեստավորման հարցաշարերը, հայտարարության տեսստին ներկայացվող պահանջները.

31) հաստատում է ՇՄՁ ապահովող միջոցառումների կազմակերպմանը, իրականացմանը և մասնակցությանը ներկայացվող պահանջները, յուրաքանչյուր մասնագիտության գծով շնորհվող ՇՄՁ կրեդիտների տեսակները, քանակը և դրանց շնորհման չափորոշիչները.

32) իրականացնում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով քաղաքաշինության բնագավառում հավաստագրված մասնագետների գրանցումը.

33) օրենքով սահմանված դեպքերում իրականացնում է մասնագետների հավաստագրումը և հաստատում մասնագետներին տրվող հավաստագրերը.

34) իրականացնում է I, II և III կարգերի մասնագետների և I, II և III դասերի գործունեություն իրականացնող լիցենզավորված կազմակերպությունների գրանցամատյանների վարումը, որտեղ առնվազն ներառվում է մասնագետների անհատական տվյալների (անուն, ազգանուն, հայրանուն, ծննդյան օր, ամիս, տարի), կրթության, որակավորման, վերաորակավորման, մասնագիտացման, մասնագիտական գործունեության և ՇՄՁ հավաստագրերի, լիցենզավորված անձի տվյալներ (անվանումը և գտնվելու վայրը, ազգանունը, անունը, բնակության վայրը և հաշվառման հասցեն), լիցենզիայի գործունեության տեսակի, գործողության ժամկետի, գործողության ժամկետների երկարաձգումների, լիցենզիայի, ներդիրի կամ հավաստագրերի վերաձևակերպման, գործողության կասեցման, գործողության դադարեցման և վարկանիշավորման վերաբերյալ տեղեկություններ, օրենքով կամ լիցենզավորման կարգերով նախատեսված այլ տեղեկություններ.

35) սահմանում է լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների կողմից աշխատանքների կատարման կամ ծառայությունների մատուցման որակի գնահատման չափորոշիչներ:

(10.1-ին հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն, փոփ. 08.07.05 ՀՕ-167-Ն, լրաց., փոփ. 21.12.15 ՀՕ-185-Ն, խմբ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն, լրաց. 25.03.20 ՀՕ-168-Ն)

Հոդված 10². Քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման

տարածքային մարմինների իրավասությունները

Քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման տարածքային մարմինների իրավասությունները սահմանվում են սույն օրենքով, այլ օրենքներով և իրավական ակտերով:

(10²-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն)

(գլուխը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն)

Գ Լ ՈՒ Խ Կ

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 11. Քաղաքաշինության բնագավառում տեղական հնքնակառավարման մարմինների իրավասությունը

Քաղաքաշինության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության տեղական հնքնակառավարման մարմինների իրավասությունը սահմանվում է «Տեղական հնքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, սույն և այլ օրենքներով:

Կառավարության սահմանած դեպքերում և կարգով տեղական հնքնակառավարման մարմիններն ընդունում են համայնքի քաղաքաշինական կանոնադրությունը, որը, ելնելով տեղական առանձնահատկություններից, չհակասելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը, համայնքի (բնակավայրի) գլխավոր հատակագծի և տարածքների գոտիավորման պահանջներին, ուղղված է տվյալ համայնքում քաղաքաշինական միջավայրի գեղագիտական հատկանիշների պահպանությանն ու կատարելագործմանը՝ ճարտարապետական և լանդշաֆտային ձևավորման, ինչպես նաև սարքավորումների և այլ տարրերի տեղադրման կամ ձևափոխման, հարդարման նյութերի, երանգավորման և արտաքին լուսավորության պայմաններ ու չափորոշիչներ սահմանելու միջոցով:

(մասն ուժը կորցրել է 26.12.08 ՀՕ-7-Ն)

(11-րդ հոդվածը խմբ. 08.07.05 ՀՕ-167-Ն, փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, խմբ. 21.12.15 ՀՕ-185-Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն)

Գ Լ ՈՒ Խ Կ.1

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

**Շարունակական մասնագիտական զարգացման
հասկացությունը և քաղաքաշինության բնագավառում
Հոդված 11.1. մասնագիտական գործունեությանը ներկայացվող ընդհանուր
պահանջները**

1. Շարունակական մասնագիտական զարգացումը (ՇՄԶ)՝ քաղաքաշինության բնագավառում մասնագիտական գործունեություն իրականացնող ֆիզիկական անձանց մասնագիտական կարողությունների, ունակությունների և հմտությունների զարգացման անընդհատությունն ապահովող գործընթաց է:

2. Քաղաքաշինության բնագավառում հավաստագրված մասնագետները մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու իրավունք ունեցող ֆիզիկական անձիք են (այսուհետ Հավաստագրված մասնագետ), որոնք, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստացել են մասնագիտական գործունեության ՇՄԶ համապատասխան հավաստագիր և գրանցվել են քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի կողմից վարվող մասնագետների ռեեստրում:

3. Մասնագետներն իրենց աշխատանքային փորձի, կատարված աշխատանքների ծավալի և բարդության դասակարգվում են I, II և III կարգի.

1) I կարգի մասնագետը կարող է քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնել I, II, III, IV և V ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներում և հանդես գալ, որպես I, II և III դասի քաղաքաշինական գործունեության տեսակների պատասխանատու մասնագետ.

2) II կարգի մասնագետը կարող է քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնել I, II, III, ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներում և հանդես գալ, որպես II և III դասի քաղաքաշինական գործունեության տեսակների պատասխանատու մասնագետ.

3) III կարգի մասնագետը կարող է քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնել I և II ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներում և հանդես գալ, որպես III դասի քաղաքաշինական գործունեության տեսակների պատասխանատու մասնագետ:

4. Քաղաքաշինության բնագավառի մասնագիտական գործունեության տեսակներին համապատասխան մասնագիտական որակավորումների

պահանջները հաստատվում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի իրավական ակտով:

5. Այլ պետություններում քաղաքաշինության բնագավառի մասնագիտական կրթություն ստացած անձինք (ներառյալ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները և Հայաստանի Հանրապետությունում կացության կարգավիճակ ունեցող օտարերկրացիները) Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքաշինության բնագավառում պատասխանատու մասնագետի գործունեություն կարող են իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի հիման վրա մասնագիտական կրթության փաստը հավաստող փաստաթղթերի փոխադարձ ճանաչման կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ՇՄՁ հավաստագրերի առկայության դեպքում:

6. III կարգի մասնագետի հավաստագիր կարող է ստանալ համապատասխան մագիստրոսի կրթական աստիճան ստացած, 90 տոկոս և ավելի միջին որակավորման գնահատական (ՄՈԳ) ունեցող անձը՝ օրենքով սահմանված պետական տուրքը վճարելու և հավաստագրման հայտը ոչ ուշ, քան համապատասխան բարձրագույն ուսումնական հաստատությունը ավարտելուց հետո երկու տարվա ընթացքում ներկայացնելու դեպքում, հակառակ դեպքում՝ հավաստագրումն իրականացվում է սույն օրենքով սահմանված կարգով:

7. Վերջին հինգ տարում առնվազն երեք տարվա մասնագիտական գործունեություն իրականացրած III կարգի հավաստագիր ունեցող մասնագետը կարող է հաջորդ հնգամյա փուլում հավաստագրվել որպես III կարգի մասնագետ՝ առանց ՇՄՁ կրեդիտների նվազագույն քանակի շեմը լրացնելու:

8. Վերջին հինգ տարում առնվազն երեք տարի մասնագիտական գործունեություն իրականացրած և ՇՄՁ կրեդիտների նվազագույն քանակի առնվազն 75 տոկոսը հաղթահարած համապատասխան ոլորտի մասնագետը մասնագիտական գործունեությունը շարունակելու և ՇՄՁ հավաստագիր ստանալու համար կարող է անցնել ստացված տեսական գիտելիքների և գործնական հմտությունների գնահատման գործընթաց (այսուհետ թեստավորում) և ստանալ ՇՄՁ հավաստագիր:

9. Վերջին հինգ տարում ՇՄՁ կրեդիտների նվազագույն քանակի 75 տոկոսի շեմը չհաղթահարած համապատասխան ոլորտի մասնագետի գործունեությունը ժամանակավոր կասեցվում է մինչև նոր ՇՄՁ հավաստագրի ստացումը (բացառությամբ սույն հոդվածի 6-րդ և 7-րդ կետերով սահմանված դեպքերի):

10. Բազային մասնագիտական բարձրագույն կրթություն ունեցող ֆիզիկական անձը, օրենքով սահմանված կարգով կարող է մասնակցել վերաորակավորման կրթական ծրագրերով անցկացվող դասընթացներին և գիտելիքների ստուգումը բարեհաջող անցնելուց հետո ձեռք բերել սույն օրենքի 21-րդ հոդվածով նախատեսված քաղաքաշինության գործունեության տեսակին և ենթատեսակին համապատասխան կրթության այլ որակավորման աստիճան:

11. Վերաորակավորման համար անհրաժեշտ ԲՈՒՀ-ի կրթական կրեդիտների նվազագույն քանակը յուրաքանչյուր մասնագիտության համար սահմանվում է՝ առնվազն 45 կրթական կրեդիտ (ECTS):

12. Վերաորակավորված մասնագետին ՇՄՁ հավաստագիր չի տրվում, եթե մասնագետը չի ապահովել սույն հոդվածի 6-8-րդ կամ Օրենքի 11.4-րդ հոդվածի 3-5-րդ մասերով սահմանված պահանջները:

-

Հոդված 11.2 Բաղաքաշինության բնագավառում գործունեության տեսակների պատասխանատու մասնագետների ՇՄՁ ապահովող միջոցառումների պլանավորումը

1. Բաղաքաշինության բնագավառում գործունեության տեսակներին համապատասխան պատասխանատու մասնագետների ՇՄՁ ապահովող միջոցառումների պլանավորումն իրականացնում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը:

-

Հոդված 11.3. ՇՄՁ կազմակերպման գործընթացը

1. ՇՄՁ-ն իրականացվում է այդ գործընթացի անընդհատության և բազմաձևության սկզբունքների համակցմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2. ՇՄՁ գործընթացի անընդհատությունն ապահովվում է յուրաքանչյուր հնգամյա շրջափուլով՝ այդ տարիների ընթացքում իրականացված մասնագիտական գործունեության, ինչպես նաև ձեռք բերված գիտելիքների և մասնագիտական

հմտությունների գնահատման հիման վրա: ՇՄՁ-ի, ինչպես նաև ձեռք բերված գիտելիքների և մասնագիտական հմտությունների համար շնորհվում են ՇՄՁ կրեդիտներ:

3. ՇՄՁ բազմաձևությունն ապահովելու համար սահմանվում են հետևյալ գործունեության զարգացման տեսակները.

1) տեսական գիտելիքների զարգացում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում կամ այլ պետություններում մասնագիտական դասընթացներին, սեմինարներին, սիմպոզիումներին, գիտական, գիտագործնական գիտաժողովներին և համագումարներին մասնակցության և (կամ) իրականացման միջոցով.

2) գործնական հմտությունների զարգացում՝ աշխատանքային տեղում մասնագիտական կատարելագործման, գիտագործնական միջոցառումներին մասնակցության և (կամ) իրականացման միջոցով.

3) ինքնակրթություն և ինքնազարգացում՝ հեռավար դասընթացների մասնակցության և (կամ) իրականացման կամ գիտական աշխատանքների, աշխատությունների հրատարակման և (կամ) գործնական ուսումնասիրությունների արդյունքների ներկայացման միջոցով:

4. Հավաստագրման համար անհրաժեշտ ՇՄՁ կրեդիտների նվազագույն քանակը յուրաքանչյուր հնգամյա փուլի համար սահմանվում է՝

1) I կարգի մասնագետների համար՝ առնվազն 240 ՇՄՁ կրեդիտ.

2) II կարգի մասնագետների համար՝ առնվազն 160 ՇՄՁ կրեդիտ.

3) III կարգի մասնագետների համար՝ առնվազն 100 ՇՄՁ կրեդիտ.

5. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված ՇՄՁ գործունեության զարգացման տեսակները քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի սահմանած կարգով կարող են իրականացնել տեղական, օտարերկրյա և (կամ) միջազգային հետևյալ կազմակերպությունները.

1) օրենքով սահմանված կարգով քաղաքաշինական կրթական ծրագրեր իրականացնող կրթական հաստատությունները.

2) քաղաքաշինական մասնագիտական հասարակական և ինքնակարգավորվող կազմակերպությունները.

3) շինարարական կամ նախագծային կազմակերպությունները.

4) քաղաքաշինական գործունեություն ծավալող այլ կազմակերպություններ:

Հոդված 11.4 ՇՄՁ հավաստագիրը և ՇՄՁ արդյունքների հավաստագրումը

1. Շարունակական մասնագիտական զարգացման հավաստագիրը՝

քաղաքաշինության բնագավառում պատասխանատու մասնագետի մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու իրավունքը հավաստող փաստաթուղթ է, որը տրվում է սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում ՇՄՁ կրեդիտներ հավաքելու և սույն հոդվածով սահմանված ժամկետներում մասնագիտական գործունեություն իրականացնելու դեպքում՝

2. ՇՄՁ գնահատումն իրականացվում է հավաստագրման միջոցով:

3. ՇՄՁ հավաստագիրը տրվում է հինգ տարի ժամկետով: ՇՄՁ հավաստագրի ժամկետի ավարտից առնվազն երեք ամիս առաջ մասնագետը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով դիմում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմին հաջորդ հինգ տարիների համար՝ ՇՄՁ հավաստագիր ստանալու նպատակով:

4. ՇՄՁ հավաստագիրը տրվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների բավարարման և «Պետական տուրքի մասին» օրենքով սահմանված կարգով և չափով պետական տուրք վճարելու դեպքում:

5. ՇՄՁ հավաստագիրը (բացառությամբ Օրենքի 11.1-րդ հոդվածի 6-8-րդ մասերով սահմանված դեպքերի) տրվում է, եթե մասնագետը.

1) ըստ վերապատրաստման մակարդակի լրացրել է սույն օրենքով սահմանված ՇՄՁ կրեդիտների նվազագույն քանակը.

2) սույն օրենքի 21-րդ հոդվածով նախատեսված քաղաքաշինության բնագավառում իրականացվող գործունեության տեսակին և ենթատեսակին համապատասխան ունի Հայաստանի Հանրապետությունում համապատասխան բակալավրի որակավորման աստիճան կամ դիպլոմավորված մասնագետի բարձրագույն կրթության որակավորման աստիճան կամ համապատասխան աստիճան են ձեռք բերել օտարերկրյա պետությունում, որոնց ճանաչումն ու համարժեքության հաստատումը Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվել են օրենքով սահմանված կարգով.

3) սույն օրենքի 21-րդ հոդվածով նախատեսված քաղաքաշինության գործունեության տեսակին և ենթատեսակին համապատասխան բակալավրի որակավորման աստիճան ունենալու կամ օտարերկրյա պետությունում համապատասխան աստիճան ձեռք բերած լինելու դեպքում վերջին հինգ տարում ունի առնվազն հինգ տարվա մասնագիտական աշխատանքի փորձառություն, իսկ համապատասխան մագիստրոսի որակավորման աստիճան ունենալու կամ դիպլոմավորված մասնագետի բարձրագույն համապատասխան կրթության որակավորման աստիճան ունենալու կամ օտարերկրյա պետությունում

համապատասխան աստիճան ձեռք բերած լինելու դեպքում վերջին հինգ տարում ունի առնվազն երեք տարվա մասնագիտական աշխատանքի փորձառություն.

4) տիրապետում է հայերենին:

6. ՇՄՁ հավաստագիր չի տրվում, եթե մասնագետը չի ապահովել սույն հոդվածի 3-5-րդ կամ Օրենքի 11.1-րդ հոդվածի 6-8-րդ մասերով սահմանված պահանջները:

7. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը Հավաստագրման և թեստավորման վերաբերյալ որոշումներն ընդունում է սույն օրենքի 11^ա3-րդ հոդվածով սահմանված ՇՄՁ ապահովող միջոցառում իրականացնող կազմակերպությունում կամ կրթական հաստատությունում գործող սույն օրենքի 10.1-ին հոդվածի 3-րդ մասի 29-րդ կետով սահմանված համապատասխան մասնագիտական հանձնաժողովի կողմից տրված եզրակացության հիման վրա: Սակայն քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինն իրավունք ունի որոշման համար հիմք չընդունել հանձնաժողովի եզրակացությունը: Այս դեպքում նա պարտավոր է իր որոշմամբ հիմնավորել հանձնաժողովի եզրակացությունը չընդունելու պատճառները:

Հոդված 11.5. Քաղաքաշինության բնագավառի պատասխանատու մասնագետի հասկացությունը, իրավունքները և պարտականությունները

1. Պատասխանատու մասնագետ է հանդիսանում լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտին տրամադրված լիցենզիային կից համապատասխան ներդիրներում ընդգրված անձը, ով ունի ՇՄՁ հավաստագիր և գրանցված է մասնագետների ռեեստրում:

2. Պատասխանատու մասնագետի իրավունքներն են՝

1) օրենքով սահմանված կարգով իրենց կրթությանը, որակավորմանը և մասնագիտացմանը համապատասխան իրականացնել լիցենզավորման ենթակա և (կամ) շինարարության թույլտվություն չպահանջվող քաղաքաշինության բնագավառում մասնագիտական գործունեություն.

2) ներկայացնել ապացուցողական հիմնավորումներ, որոնք նախատեսված չեն քաղաքաշինական փաստաթղթերով.

3) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտին և մեթոդաբանությանը վերաբերող հարցերի վերաբերյալ մասնագիտական կարծիքի ազատ արտահայտումը.

4) օրենքով սահմանված կարգով մասնակցել սույն օրենքի 11.3-րդ հոդվածով սահմանված ՇՄՁ գործունեության զարգացման տեսակներին.

5) օրենքով սահմանված կարգով պաշտպանել իր գործարար համբավը, պատիվը և արժանապատվությունը.

6) օրենքով սահմանված կարգով ստեղծել միավորումներ կամ անդամակցել դրանց.

7) դիմել սույն օրենքով նախատեսված էթիկայի հանձնաժողով՝ իր կարծիքով այլ պատասխանատու մասնագետի կողմից մասնագիտական էթիկայի կանոնների խախտման դեպքերում²

8) օգտվել օրենքով սահմանված այլ իրավունքներից:

3. Պատասխանատու մասնագետի պարտականություններն են՝

1) քաղաքաշինության բնագավառում գործունեություն իրականացնելիս առաջնորդվել քաղաքաշինական փաստաթղթերով սահմանված պարտադիր պահանջներով.

2) պահպանել օրենսդրության պահանջները.

3) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով մշակել, լրացնել, վարել և շրջանառել քաղաքաշինական փաստաթղթերը և անձնական ստորագրությամբ վավերացնել դրանք.

4) Օրենքով սահմանված դեպքերում քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների վերաբերյալ պահպանել գաղտնիք պարունակող տեղեկությունները.

5) կատարելագործել իր մասնագիտական գիտելիքները և հմտությունները, մասնագիտական որակավորման պահանջներին համապատասխան մասնակցել ՇՄՁ գործընթացին.

6) իր մասնագիտական գործունեությունն իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման մարմնի կողմից հաստատված մասնագիտական բնութագրին համապատասխան.

7) հավաստագրված մասնագետների գրանցամատյաններում ամրագրված իր տվյալների փոփոխությունների մասին 15 օրյա ժամկետում հայտնել քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնին (բացառությամբ գործող տվյալների բազաներից հնրնաշխատ եղանակով տվյալների թարմացման դեպքերի).

8) պահպանել պատասխանատու մասնագետի էթիկայի կանոնները²

9) կատարել օրենքով սահմանված այլ պարտավորություններ:

4. Պատասխանատու մասնագետները պատասխանատվություն են կրում օրենքով սահմանված պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար:

Հոդված 11.6. ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցումը

1. ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցումը որոշակի ժամկետով կամ որոշակի պայմաններով պատասխանատու մասնագետին ՇՄՁ հավաստագրման ենթակա մասնագիտական գործողություններն իրականացնելու իրավունքից ժամանակավորապես զրկումն է:

2. ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցման ընթացքում պատասխանատու մասնագետին արգելվում է կասեցման որոշմամբ սահմանված քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտում և ժամանակահատվածում իրականացնել աշխատանքների և ծառայությունների իրականացման գործելակարգերով սահմանված գործունեություն, գործառույթ կամ գործողություն, բացառությամբ նրանց, որոնք ուղղված են կասեցման մասին որոշմամբ նախատեսված անհետաձգելի միջոցառումներն իրականացնելուն:

3. ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կասեցնելու որոշմամբ պետք է հստակ սահմանվեն կասեցվող գործողությունը, գործառույթը կամ գործողությունները, ինչպես նաև կասեցման պատճառները, իրավական հիմքերը և ժամկետները:

Եթե, խախտման բնույթից ելնելով, դրանք կամ դրանց հետևանքները հնարավոր է վերացնել պատասխանատու մասնագետին հավաստագրման ենթակա գործունեության առանձին գործառույթները կամ հավաստագրով վերապահված առանձին գործողություններն իրականացնելու իրավունքից ժամանակավորապես զրկելու միջոցով, ապա այդ դեպքերում պատասխանատու մասնագետի ողջ գործողության կասեցում չի կիրառվում:

Սույն մասի 1-ին պարբերությունով սահմանված հավաստագրի գործողությունը կասեցնելու մասին որոշման բովանդակությանը ներկայացված դրույթներ չպարունակող ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կասեցնելու մասին որոշումներն անվավեր են:

5. Եթե առկա են ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցման մեկից ավելի հիմքեր, ապա կասեցման որոշում կայացվում է յուրաքանչյուր հիմքով առանձին:

6. ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կասեցված է համարվում այդ մասին քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի

որոշումը պատասխանատու մասնագետին Կապի միջոցներով տեղեկացնելու օրվան հաջորդող օրվանից, եթե ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կասեցնելու մասին որոշմամբ կամ օրենքով ավելի ուշ ժամկետ նախատեսված չէ:

7. ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցումը վերացված է համարվում կասեցման ժամկետը լրանալու օրվան հաջորդող օրվանից: Եթե ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցման ժամկետը սահմանվել է մինչև խախտման պատճառի վերացումը, ապա ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցումը վերացված է համարվում պատասխանատու մասնագետի՝ խախտումները վերացնելու մասին հայտարարությունը (համապատասխան հիմնավորող փաստաթղթերով) քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնում մուտքագրվելու օրվան հաջորդող հինգերորդ օրը, եթե այդ ժամկետում քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինն, նոր հանգամանքների ի հայտ գալու հիմքով, այլ որոշում չի կայացնում կամ այլ ավելի կարճ ժամկետ չի սահմանում և դրա մասին պատշաճ ձևով համապատասխան պատասխանատու մասնագետին չի հայտնում:

Տողված

11.7.

ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցման կարգը

1. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը օրենսդրության պահանջների խախտման պատճառով ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կարող է կասեցնել միայն քաղաքաշինության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի կողմից միջնորդություն ներկայացնելու և համապատասխան մասնագիտական հանձնաժողովի եզրակացության համաձայն, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

2. Մասնագիտական հանձնաժողովը հավաստագրի գործողության կասեցման հարցը քննարկում և համապատասխան եզրակացություն է կայացնում սույն օրենքով և հանձնաժողովի կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով:

3. Օրենսդրության պահանջների խախտման պատճառով ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կարող է կասեցվել խախտումը կատարվելու օրվանից ոչ ուշ, քան երեք ամսվա ընթացքում:

4. Եթե մասնագիտական հանձնաժողովի կողմից հավաստագրի գործողությունը կասեցնելու մասին հարցի քննարկման վերաբերյալ եզրակացությունը կայացնելուց հետո 15 օրվա ժամկետում հավաստագրի գործողության կասեցման մասին որոշում չի ընդունվում, ապա հավաստագրի գործողության կասեցման հարցը համարվում է

մերժված: Այս դեպքում քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը իրավունք չունի նույն հիմքերով երկրորդ անգամ բարձրացնել հավաստագրի գործողության կասեցման հարցը:

Հոդված 11.8. ՇՄՁ հավաստագրի գործողության կասեցման դեպքերը

1. ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կարող է կասեցվել՝

1) մասնագետի կողմից սույն օրենքով նախատեսված մասնագետների գրանցամատյաններում ամրագրված իր տվյալների փոփոխությունների մասին տեղեկությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթերը իրավական ուժ ստանալու օրվանից սկսած՝ քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինն 15 օրյա ժամկետում չհայտնելու կամ չներկայացնելու դեպքերում (բացառությամբ գործող տվյալների բազաներից ինքնաշխատ եղանակով տվյալների թարմացման դեպքերի):

2) ՇՄՁ հավաստագրման ենթակա գործունեության իրականացման ժամանակ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների ու պայմանների այնպիսի խախտման դեպքում, որոնք անմիջական վտանգ կամ ռիսկ են պարունակում մարդկանց կյանքի կամ առողջության համար, հավաստագրման ենթակա գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության պահանջների կոպիտ խախտման կամ երկու և ավելի դեպքում պատասխանատու մասնագետի կողմից խախտվել են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինական օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները:

3) արձանագրված խախտումը պատասխանատու մասնագետի կողմից պատասխանատվության ենթարկվելուց հետո 30 օրվա ընթացքում չվերացնելու դեպքում:

4) պատասխանատու մասնագետի կողմից օրենքով սահմանված վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող անձանց կողմից՝ օրենսդրությանը համապատասխան ստուգումների իրականացմանը խոչընդոտելու կամ պահանջվող փաստաթղթերը չներկայացնելու դեպքում:

2. Մեկ տարվա ընթացքում երրորդ անգամ պատասխանատու մասնագետի կողմից էթիկայի կանոնների խախտման դեպքում:

3. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում ՇՄՁ հավաստագրի գործողությունը կասեցվում է մինչև խախտման պատճառի վերացումը:

4. Սույն հոդվածի առաջին մասով նախատեսված հիմքերով ՇԱԶ հավաստագրի գործողությունը կասեցվում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի որոշմամբ, եթե օրենքով այլ կարգ սահմանված չէ:

Հոդված 11.9. ՇԱԶ հավաստագրի գործողության դադարեցումը

1. ՇԱԶ հավաստագրի գործողությունը դադարեցվում է՝

1) հավաստագիր ստանալու համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերում կեղծ կամ խեղաթյուրված տեղեկատվություն հայտնաբերելու դեպքում.

2) հավաստագրված մասնագետի մահվան դեպքում.

3) մեկ տարվա ընթացքում երկու և ավելի անգամ սույն օրենքի 11.8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ կետերի համաձայն հավաստագրի գործողությունը կասեցվելու դեպքում.

4) հավաստագրի գործողության կասեցման ժամկետում կասեցման պահանջների խախտմամբ կասեցված գործունեություն կամ այդ գործունեության առանձին գործառույթ կամ հավաստագրով վերապահված առանձին գործողություն իրականացնելու դեպքում.

ՇԱԶ հավաստագրի գործողությունը դադարեցվում է հավաստագրի ուժը կորցրած ճանաչելու միջոցով:

2. Օրենսդրության պահանջների խախտման պատճառով ՇԱԶ հավաստագրի գործողության դադարեցման դիմում կարող է ներկայացվել խախտումը կատարվելու օրվանից ոչ ուշ, քան մեկ տարվա ընթացքում, իսկ շարունակվող խախտման դեպքում՝ այն բացահայտվելու օրվանից մեկ տարվա ընթացքում, իսկ սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքերում՝ կեղծ կամ խեղաթյուրված տեղեկատվությունը հայտնաբերելու օրվանից՝ 15 օրվա ժամկետում:

3. Սույն հոդվածի առաջին մասի 3-րդ և 4-րդ կետերով նախատեսված խախտումների հայտնաբերման դեպքում քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինն իրավունք ունի կասեցնել հավաստագրի գործողությունը մինչև դատարանի կողմից հավաստագրի գործողության դադարեցման մասին դիմումի վերաբերյալ կայացված դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելը: Այս դեպքում քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը պարտավոր է հավաստագրի գործողության դադարեցման մասին դիմումը դատարան ներկայացնել հավաստագրի գործողության կասեցման օրվանից՝ 10 օրվա ընթացքում: Նշված ժամկետում դիմում

չներկայացվելու դեպքում հավաստագրի գործողության կասեցումը համարվում է վերացված:

4. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 3-րդ և 4-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով հավաստագրի գործողության դադարեցման դեպքում անձն իրավունք ունի նոր ՇՄՁ հավաստագիր ստանալու ՇՄՁ հավաստագրի դադարեցվելուց մեկ տարի հետո:

5. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 3-րդ և 4-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով հավաստագրի գործողությունը, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի, դադարեցվում է դատական կարգով՝ քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի դիմումի համաձայն:

6. Սույն հոդվածի առաջին մասի 1-ին, 3-րդ և 4-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով հավաստագրի գործողությունը համարվում է դադարեցված դատարանի համապատասխան դատական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից:

7. Սույն հոդվածի առաջին մասի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքով հավաստագրի գործողությունը դադարեցվում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի որոշմամբ:

8. Սույն հոդվածի առաջին մասի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքով հավաստագրի գործողությունը համարվում է դադարեցված՝ հավաստագրված մասնագետի մահվան օրվանից:

Հոդված 11.10. Լիցենզավորված անձանց և ՇՄՁ հավաստագրված մասնագետների ռեգիստրը

1. Լիցենզավորված անձանց և ՇՄՁ հավաստագրված մասնագետների ռեգիստրն ստեղծում և վարում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը: Ռեգիստրի հիմնական նպատակը քաղաքաշինության բնագավառում գործունեություն իրականացնող լիցենզավորված անձանց և ՇՄՁ հավաստագրված մասնագետների վերաբերյալ տվյալների հավաքումը, հաշվառումը, պահպանումը, գրանցամատյանի վարումը, մոնիթորինգի և վարկանիշավորման իրականացումը (ուսումնասիրություն, վերլուծություն, կանխատեսում) և օրենքով նախատեսված դեպքերում դրանց փոխանցումն ապահովելն է:

2. Գրանցամատյանի ձևավորման և վարման կարգը, ինչպես նաև այն պետական մարմինների ցանկը, որոնց տրամադրվում է ռեգիստրից օգտվելու

հասանելիություն հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 20. Պետական քաղաքաշինական կադաստրը, քաղաքաշինական գործունեության մոնիթորինգը և լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության օբյեկտների վարկանիշավորումը -

Հոդված 20: Պետական քաղաքաշինական կադաստրը և քաղաքաշինական գործունեության մոնիթորինգը

-

Պետական քաղաքաշինական կադաստրը պետական տեղեկատվական համակարգ է, որը հիմք է ծառայում պետական քաղաքաշինական քաղաքականության և տարածքային զարգացման ռազմավարության, քաղաքաշինական նախագծային փաստաթղթերի մշակման, քաղաքաշինական գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու համար և պարունակում է ստույգ տեղեկություններ քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների, տարածքների գոտիավորման և օգտագործման, տարածքների և բնակավայրերի քաղաքաշինական պլանավորման և կառուցապատման, քաղաքաշինական փաստաթղթերի, նորմերի, իրավական այլ ակտերի, հողամասերի և այլ անշարժ գույքի օգտագործման, քաղաքաշինական սահմանափակումների և սերվիտուտների, տարածքների սոցիալական, ինժեներատրանսպորտային և այլ ենթակառուցվածքների բարեկարգման, սեյսմիկ իրադրության, շինարարության համար ինժեներատրակառուցական և գեոդեզիական, քաղաքաշինական գործունեության վրա ազդող այլ գործոնների մասին:

Պետական քաղաքաշինական կադաստրը Հայաստանի Հանրապետության կադաստրային համակարգի բաղկացուցիչ մասն է, որի հիմքը անշարժ գույքի պետական կադաստրն է: Պետական քաղաքաշինական կադաստրը ներառում է նաև քաղաքաշինական գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ տվյալներ՝ այլ ճյուղային կադաստրներից և տեղեկատվական համակարգերից:

Պետական քաղաքաշինական կադաստրի տեղեկատվությունը, բացի պետական գաղտնիք պարունակող տեղեկատվությունից, բաց է և տրամադրվում է Կառավարության սահմանած կարգով:

Քաղաքաշինական գործունեության մոնիթորինգը քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների փոփոխությունների և վիճակի վերաբերյալ դիտարկումների համակարգ է, որը կատարվում է միջավայրի կենսագործունեության վիճակի ուսումնասիրությունների միջոցով: Մոնիթորինգային դիտարկումների արդյունքում ստացված տեղեկատվությունը ներառվում է պետական քաղաքաշինական կադաստրում:

Պետական քաղաքաշինական կադաստրի վարումը և քաղաքաշինական գործունեության մոնիթորինգը կատարում է համայնքում համայնքի ղեկավարը, ամբողջ մարզի համար՝ մարզպետը:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքի քաղաքաշինական կադաստրի վարումը և կադաստրային ամփոփումը կատարում է քաղաքաշինական բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմինը:

Պետական քաղաքաշինական կադաստրի վարման և քաղաքաշինական գործունեության մոնիթորինգի անցկացման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

8. Լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների վարկանիշավորումը քաղաքաշինության գործունեության վերահսկմանն ու բարելավմանն ուղղված տվյալների հավաքագրման, որակի գնահատման, վերլուծության և արդյունքների գրանցման միջոցառումների համախումբ է, որը ենթադրում է որոշակի մեթոդաբանությունների և գործիքների կիրառում:

9. Վարկանիշավորումը դասակարգվում է, ըստ նվազման չորս աստիճանի՝

1) բարձրագույն.

2) բարձր.

3) միջին.

4) ցածր:

10. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների վարկանիշավորումը իրականացնում է հետևյալ փուլերով՝

1) տվյալների հավաքագրում.

2) քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի կողմից սահմանած չափորոշիչներին համապատասխան որակի գնահատում.

3) վերլուծություն և արդյունքների գրանցում:

11. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը որակի գնահատման չափորոշիչներին համապատասխան բարձր, միջին և ցածր աստիճանների վարկանիշավորման նպատակով լիցենզավորված գործունեության որակի գնահատումն իրականացնում է լիցենզավորված անձանց և մասնագետների ռեեստրներում առկա տեղեկությունների հիման վրա՝ ինքնաշխատ եղանակով:

12. Քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը որակի գնահատման չափորոշիչներին համապատասխան, բարձր աստիճանի վարկանիշավորում ունեցող քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտներին բարձրագույն աստիճանի վարկանիշավորման նպատակով լիցենզավորված գործունեության որակի գնահատումն իրականացնում է լիցենզավորված

քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտի կողմից կամավորության սկզբունքով ներկայացված հայտի հիման վրա:

13. Բարձրագույն աստիճանի վարկանիշավորումը իրականացվում է որակի գնահատման հանձնաժողովի միջոցով:

14. Լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտների վարկանիշավորման համար օրենքով կարող են նախատեսվել պետական տուրքեր:

15. Սահմանված մոնիթորինգի իրականացման կարգին համապատասխան քաղաքաշինության բնագավառում գործունեություն իրականացնող լիցենզավորված անձանց և ՇՄՁ հավաստագրված մասնագետների աշխատանքների կատարման կամ ծառայությունների մատուցման մոնիթորինգի իրականացումը ապահովում է քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմինը:

(20-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն, փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, 23.03.18 ՀՕ-265-Ն)

-

Հոդված 21. Լիցենզավորումը քաղաքաշինության բնագավառում

-

Քաղաքաշինության բնագավառում լիցենզավորումն իրականացվում է «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

(21-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն)

Հոդված 21. Քաղաքաշինության բնագավառում լիցենզավորումը, մասնագիտական որակավորման պահանջներ նախատեսող գործունեության տեսակները, ենթատեսակները և դասային աստիճանները

1. Քաղաքաշինության բնագավառում լիցենզավորումն իրականացվում է «Լիցենզավորման մասին» օրենքով սահմանված կարգով:

2. Քաղաքաշինության բնագավառում գործունեության տեսակները և համապատասխան ենթատեսակները (որոնց համապատասխան տրվում են ներդիրներ) դասակարգվում են դասային աստիճանների, որոնց գործունեությունը պահանջում է համապատասխան մասնագիտական որակավորում ունեցող մասնագետներ:

3. Քաղաքաշինության բնագավառում, ըստ դասային աստիճանների լիցենզավորված քաղաքաշինության գործունեության սուբյեկտները իրավունք ունեն լիցենզավորված գործունեություն իրականացնել սույն հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված համապատասխան ռիսկայնության աստիճանի քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտներում:

4. Քաղաքաշինության բնագավառում գործունեության տեսակներն են՝

1) քաղաքաշինական փաստաթղթերի կազմումը՝ բացառությամբ կոնստրուկտորական և ճարտարապետական մասերի, որը դասակարգվում է I, II և III դասերի, և ունի հետևյալ ենթատեսակներ.

ա. էլեկտրամատակարարում (էլեկտրամատակարարման, էլեկտրալուսավորման ներքին և արտաքին ցանցեր, էլեկտրամատակարարման համակարգեր, ֆոտովոլտային և հողմաէներգետիկ կայաններ).

բ. ջերմագազամատակարարում և օդափոխություն (օդափոխության, ջեռուցման և օդի լավորակման համակարգեր, ջերմամատակարարման և գազամատակարարման համակարգեր).

գ. հիդրոտեխնիկական (հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ և համակարգեր, հիդրոէներգետիկ կառույցներ).

դ. ջրամատակարարում և ջրահեռացում (ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին և արտաքին ցանցեր, հիդրոմելյորացիա).

ե. տրանսպորտային (տրանսպորտային ուղիներ, ավտոմոբիլային ճանապարհներ, երկաթուղային գծեր և օդանավակայաններ, արհեստական կառուցվածքներ՝ կամուրջներ, թունելներ, ուղեանցներ, էստակադաներ, հենապատեր և այլն).

զ. կապ (հեռահաղորդակցության և ազդանշանային համակարգեր, հաղորդակներ, ընդունիչներ, անտենաներ, ուժեղարարներ).

2) քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննությունը, որը դասակարգվում է I և II դասերի և ունի հետևյալ ենթատեսակները.

ա. ճարտարապետություն (բացառությամբ պատմամշակութային արժեք ներկայացնող օբյեկտների վերակառուցման և վերականգնման).

բ. քաղաքաշինություն և տարածական պլանավորում.

գ. պատմամշակութային արժեք ներկայացնող օբյեկտների վերակառուցում, վերականգնում.

դ. բնակելի, հասարակական և արտադրական կառույցներ.

ե. էլեկտրամատակարարում (էլեկտրամատակարարման, էլեկտրալուսավորման ներքին և արտաքին ցանցեր, էլեկտրամատակարարման համակարգեր, ֆոտովոլտային և հողմաէներգետիկ կայաններ).

զ. ջերմագազամատակարարում և օդափոխություն (օդափոխության, ջեռուցման և օդի լավորակման համակարգեր, ջերմամատակարարման և գազամատակարարման համակարգեր).

է. հիդրոտեխնիկական (հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ և համակարգեր, հիդրոէներգետիկ կառույցներ).

ը. ջրամատակարարում և ջրահեռացում (ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին և արտաքին ցանցեր, հիդրոմելյորացիա).

թ. տրանսպորտային (տրանսպորտային ուղիներ, ավտոմոբիլային ճանապարհներ, երկաթուղային գծեր և օդանավակայաններ, արհեստական կառուցվածքներ՝ կամուրջներ, թունելներ, ուղեանցներ, էստակադաներ, հենապատեր և այլն).

ժ. կապ (հեռահաղորդակցության և ազդանշանային համակարգեր, հաղորդակներ, ընդունիչներ, անտենաներ, ուժեղարարներ).

ի. ինժեներաերկրաբանական հետախուզում.

3) Շինարարության իրականացում, որը դասակարգվում է I, II և III դասերի, և ունի հետևյալ ենթատեսակները.

ա. բնակելի, հասարակական և արտադրական կառույցներ.

բ. էլեկտրամատակարարում (էլեկտրամատակարարման, էլեկտրալուսավորման ներքին և արտաքին ցանցեր, էլեկտրամատակարարման համակարգեր, ֆոտովոլտային և հողմաէներգետիկ կայաններ).

գ. ջերմագազամատակարարում և օդափոխություն (օդափոխության, ջեռուցման և օդի լավորակման համակարգեր, ջերմամատակարարման և գազամատակարարման համակարգեր).

դ. հիդրոտեխնիկական (հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ և համակարգեր, հիդրոէներգետիկ կառույցներ).

ե. ջրամատակարարում և ջրահեռացում (ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին և արտաքին ցանցեր, հիդրոմելյորացիա).

զ. տրանսպորտային ուղիներ (ավտոմոբիլային ճանապարհներ, երկաթուղային գծեր և օդանավակայաններ, արհեստական կառուցվածքներ՝ կամուրջներ, թունելներ, ուղեանցներ, էստակադաներ, հենապատեր և այլն).

է. կապ (հեռահաղորդակցության և ազդանշանային համակարգեր, հաղորդակներ, ընդունիչներ, անտենաներ, ուժեղարարներ).

4) շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը, որը դասակարգվում է I և II դասերի և ունի հետևյալ ենթատեսակները.

ա. բնակելի, հասարակական և արտադրական կառույցներ.

բ. էլեկտրամատակարարում (էլեկտրամատակարարման, էլեկտրալուսավորման ներքին և արտաքին ցանցեր, էլեկտրամատակարարման համակարգեր, ֆոտովոլտային և հողմաէներգետիկ կայաններ).

գ. ջերմագազամատակարարում և օդափոխություն (օդափոխության, ջեռուցման և օդի լավորակման համակարգեր, ջերմամատակարարման և գազամատակարարման համակարգեր).

դ. հիդրոտեխնիկական (հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ և համակարգեր, հիդրոէներգետիկ կառույցներ).

ե. ջրամատակարարում և ջրահեռացում (ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին և արտաքին ցանցեր, հիդրոմեյորացիա).

զ. տրանսպորտային ուղիներ (ավտոմոբիլային ճանապարհներ, երկաթուղային գծեր և օդանավակայաններ, արհեստական կառուցվածքներ՝ կամուրջներ, թունելներ, ուղեանցներ, էստակադաներ, հենապատեր և այլն).

է. կապ (հեռահաղորդակցության և ազդանշանային համակարգեր, հաղորդակներ, ընդունիչներ, անտենաներ, ուժեղարարներ).

5) քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների հետախուզման և հետազննման ծառայությունների մատուցումը, որը դասակարգվում է I և II դասերի և ունի հետևյալ ենթատեսակները.

ա. ինժեներաերկրաբանական հետախուզում.

բ. գեոդեզիա.

գ. շենքերի և շինությունների տեխնիկական վիճակի հետազննություն և անձնագրավորում:

5. Քաղաքաշինության բնագավառի գործունեության տեսակների դասակարգումը սահմանվում է ըստ քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների ռիսկայնության աստիճանների և համապատասխանաբար.

1) I դասի գործունեության տեսակը բնորոշվում է I, II, III, IV և V ռիսկայնության աստիճանի քաղաքաշինական օբյեկտներում գործունեություն իրականացնելու կարողությամբ.

2) II դասի գործունեության տեսակը բնորոշվում է I, II և III ռիսկայնության աստիճանի քաղաքաշինական օբյեկտներում գործունեություն իրականացնելու կարողությամբ.

3) III դասի գործունեության տեսակը բնորոշվում է I և II ռիսկայնության աստիճանի քաղաքաշինական օբյեկտներում գործունեություն իրականացնելու կարողությամբ:

Հոդված 23. Շինարարության թույլտվությունը

Շինարարության թույլտվությունը փաստաթուղթ է, որը հաստատում է կառուցապատողի իրավունքը՝ իրականացնել որոշակի շինարարական գործունեություն ինչպես նոր կառուցապատվող կամ վերակառուցվող տարածքում, այնպես էլ գոյություն ունեցող շենքերում և շինություններում:

Շինարարության թույլտվությունը համայնքներում տալիս է համայնքի ղեկավարը քաղաքաշինական բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից համակարգվող քաղաքաշինական թույլտվությունների առցանց տրամադրման համակարգի միջոցով՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Շինարարության թույլտվությունը տրվում է ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք տրամադրած մարմնի կողմից ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերը Կառավարության սահմանած կարգով համաձայնեցնելուց և կառուցապատողի կողմից դրանք հաստատելուց հետո՝ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի չորրորդ մասի «ժ» կետով նախատեսված ժամկետով:

Շինարարության թույլտվությունը տրվում է տվյալ օբյեկտի ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերի համաձայնեցման հետ միաժամանակ, իսկ նախագծային փաստաթղթերը համարվում են հաստատված, եթե կառուցապատողը նախագծային փաստաթղթերի հաստատման վերաբերյալ գրավոր առարկություն չի ներկայացնում սույն հոդվածի երկրորդ մասով սահմանված մարմնին:

(մասն ուժը կորցրել է 12.05.09 ՀՕ-116-Ն)

Քաղաքաշինության բնագավառում շինարարության թույլտվություն չպահանջող աշխատանքների և ծառայությունների ցանկը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: Շինարարության թույլտվություն չի պահանջվում Կառավարության սահմանած ցանկում ներառված շենքերի, շինությունների ընթացիկ նորոգման, ներքին հարդարման տարածքների բարեկարգման և այլ ցածր ռիսկայնություն ունեցող աշխատանքների համար, եթե դրանք չեն խոչընդոտում անշարժ գույքի նպատակային օգտագործումը և չեն հակասում սահմանված սերվիտուտներին:

Սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի չորրորդ մասի «ժ» կետով նախատեսված ժամկետներում կառուցապատումը (բացառությամբ գյուղական բնակավայրերում իրականացվող կառուցապատման և անհատական բնակելի տների) չավարտվելու դեպքում, շինարարության թույլտվություն տվող մարմինը գրավոր նախագգուշացնում է կառուցապատողին շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետը երկարաձգելու և այդ ժամկետում կառուցապատումն ավարտելու կամ սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտն օտարելու վերաբերյալ: Ընդ որում, շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի կողմից շինարարության տևողությունը կարող է երկարաձգվել ոչ ավելի, քան տվյալ օբյեկտի չիրականացված աշխատանքների համար շինարարության տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետի չափով:

Նշված պահանջը չկատարելու դեպքում կառուցապատողը շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի կողմից օրենքով սահմանված կարգով ենթարկվում է վարչական պատասխանատվության:

Եթե նախազգուշացումն ստանալուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, կառուցապատողը չի դիմում շինարարության թույլտվություն տվող մարմին՝ շինարարության ժամկետը երկարաձգելու հայտով, կամ շինարարության թույլտվությամբ սահմանված նոր ժամկետում չի ավարտում կառուցապատումը, կամ չի օտարում սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող օբյեկտը, ապա շինարարության թույլտվություն տվող մարմինը նրան կրկին անգամ ենթարկում է վարչական պատասխանատվության և դիմում է դատարան տվյալ օբյեկտը վաճառելու հայցով՝ դատարանի սահմանած կարգով և գնով, բայց ոչ պակաս, քան օբյեկտի կադաստրային արժեքի 75 տոկոսի չափով:

(23-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն, 08.07.05 ՀՕ-167-Ն, փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, 12.05.09 ՀՕ-116-Ն, 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, 23.03.18 ՀՕ-265-Ն, լրաց. 26.05.21 ՀՕ-233-Ն)

(26.05.21 [ՀՕ-233-Ն](#) օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 24. Քանդման թույլտվությունը

Քանդման թույլտվությունը փաստաթուղթ է, որը հաստատում է սեփականատիրոջ իրավունքը՝ իրականացնել շենքերի և շինությունների քանդումը:

Քանդման թույլտվությունը համայնքներում տալիս է համայնքի ղեկավարը քաղաքաշինական բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից համակարգվող քաղաքաշինական թույլտվությունների առցանց տրամադրման համակարգի միջոցով՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Եթե նոր կառուցվող օբյեկտի շինարարությունը հնարավոր չէ առանց նույն վայրում գտնվող շենքի (շենքերի) և(կամ) շինության (շինությունների) քանդման, ապա սահմանված կարգով տրված շինարարության թույլտվությունը՝ համապատասխան նշումով, հանդիսանում է նաև քանդման թույլտվություն:

Եթե կառուցապատվող հողամասի ճարտարագիտական ուսումնասիրություններն առանց քանդման անհնարին են, ապա քանդման թույլտվությունը տրվում է ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի հետ միաժամանակ՝ մինչև շինարարության թույլտվություն ստանալը:

(մասն ուժը կորցրել է 12.05.09 ՀՕ-116-Ն)

(24-րդ հոդվածը խմբ. 08.07.05 ՀՕ-167-Ն, փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, 12.05.09 ՀՕ-116-Ն, 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, 23.03.18 ՀՕ-265-Ն, լրաց. 26.05.21 ՀՕ-233-Ն)

(26.05.21 [ՀՕ-233-Ն](#) օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 25. Շինարարության ավարտական ակտը և շահագործման

**25. թույլտվությունը
(վերնագիրը խմբ. 19.06.15 ՀՕ-89-Ն)**

1. Շենքերի, շինությունների (այդ թվում՝ դրանց վերակառուցումը, վերականգնումը, ուժեղացումը, արդիականացումը, ընդլայնումն ու բարեկարգումը) կառուցման ավարտը փաստագրվում է շինարարության ավարտական ակտով (այսուհետ՝ ավարտական ակտ)՝ տվյալ օբյեկտի շինարարության թույլտվության համար հիմք հանդիսացող հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական աշխատանքներն իրականացնելուց հետո:

Ավարտական ակտը տալիս է համայնքի ղեկավարը քաղաքաշինական բնագավառի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից համակարգվող քաղաքաշինական թույլտվությունների առցանց տրամադրման համակարգի միջոցով՝ Կառավարության սահմանած կարգով, որը հիմք է ավարտված օբյեկտի և դրա կազմում առանձնացված միավորների նկատմամբ իրավունքների գրանցման համար:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված աշխատանքներն ավարտելուց և հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված այլ աշխատանքները կառուցապատողի կողմից վերջինիս միջոցների հաշվին իրականացնելուց հետո օբյեկտը շահագործման է ընդունվում շահագործման թույլտվության ձևակերպմամբ: Շահագործման թույլտվությունը տալիս է համայնքի ղեկավարը՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Ավարտված շինարարական օբյեկտի շահագործումը թույլատրվում է միայն շահագործման թույլտվությունը ձևակերպելուց հետո:

3. Շինարարական օբյեկտի շահագործումն իրականացվում է սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի «գ» կետի համաձայն՝ օբյեկտի սեփականատիրոջ (սեփականատերերի) և (կամ) օգտագործողի միջոցների հաշվին: Շենքերի, շինությունների շահագործման նվազագույն պարտադիր նորմերը սահմանում է Կառավարությունը:

(25-րդ հոդվածը խմբ. 11.12.02 ՀՕ-494-Ն, փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, փոփ., լրաց. 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, խմբ. 19.06.15 ՀՕ-89-Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն, լրաց. 26.05.21 ՀՕ-233-Ն)

(26.05.21 [ՀՕ-233-Ն](#) օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 26. Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողությունը

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում քաղաքաշինական գործունեության պետական տեսչական վերահսկողությունն իրականացնում է քաղաքաշինության բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը (այսուհետ՝ տեսչական մարմին):

Տեսչական մարմինն իր գործունեությունը կազմակերպում է վարչատարածքային սկզբունքով՝ տեսչական մարմնի ծառայողների միջոցով:

Տեսչական մարմինը՝

ա) վերահսկում է քաղաքաշինական գործունեության բնագավառում իրավական ակտերի, քաղաքաշինական փաստաթղթերի, նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջների կատարումը.

բ) քաղաքաշինության բնագավառում հայտնաբերված խախտումների վերացման ուղղությամբ տալիս է պարտադիր կատարման հրահանգներ և ցուցումներ, հետևում է դրանց իրականացմանը.

գ) օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով նշանակում է վարչական տույժեր, ինչպես նաև իրավասու մարմիններ է ներկայացնում հաղորդումներ՝ քաղաքաշինության բնագավառում իրավախախտումներ թույլ տված անձանց քրեական պատասխանատվության ենթարկելու համար.

դ) վերահսկողություն է իրականացնում քաղաքաշինական օբյեկտներում և ճանապարհաշինական գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից պետական սուբվենցիոն ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող քաղաքաշինական գործունեության նկատմամբ՝ այդ ծրագրերով նախատեսված աշխատանքների ողջ ժամանակահատվածում՝ դրանց կատարման որակի նկատմամբ վերահսկողությունն ապահովելու նպատակով:

Մարզի տարածքում մարզպետը՝

ա) **(կեփն ուժը կորցրել է 23.06.11 ՀՕ-226-Ն)**

բ) վերահսկում է համայնքների ղեկավարների գործունեությունը քաղաքաշինության բնագավառում:

Համայնքների տարածքներում համայնքի ղեկավարը վերահսկում է կառուցապատողներին տրված ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքների, բնակավայրերի քաղաքաշինական կանոնադրության պահանջների կատարումը, հողերի և ամրակայված գույքի քաղաքաշինական նպատակային օգտագործումը, ինչպես նաև կանխարգելում, կասեցնում է ինքնակամ շինարարության դեպքերը և օրենքով սահմանված կարգով ապահովում է դրանց հետևանքների վերացումը:

(մասն ուժը կորցրել է 26.12.08 ՀՕ-7-Ն)

(26-րդ հոդվածը փոփ. 26.12.08 ՀՕ-7-Ն, 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, 19.10.16 ՀՕ-171-Ն, 23.03.18 ՀՕ-265-Ն, փոփ., լրաց. 09.07.20 ՀՕ-366-Ն)

Հոդված 26¹. Երևան քաղաքում քաղաքաշինական գործունեության իրականացման առանձնահատկությունները

(հոդվածն ուժը կորցրել է 12.05.09 ՀՕ-116-Ն)

Հոդված 26.2. Հատուկ նշանակության հողերում քաղաքաշինական գործունեության իրականացման առանձնահատկությունները

Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 24 հոդվածով սահմանված հատուկ նշանակության հողերում քաղաքաշինական գործունեության, այդ թվում՝ սույն օրենքի 6 հոդվածի չորրորդ մասի «դ» կետով, 13 և 14 հոդվածներով, 17 հոդվածի տասնութերորդ մասով, 23 հոդվածի երկրորդ մասով, 24 հոդվածի երկրորդ մասով, 25 հոդվածի երկրորդ մասով սահմանված լիազորությունների իրականացման կարգը սահմանում է Կառավարությունը՝ «Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջների ապահովմամբ:

(26² -րդ հոդվածը լրաց. 23.06.11 ՀՕ-226-Ն, փոփ. 23.03.18 ՀՕ-265-Ն)

Գ Լ ՈՒ Խ VIII.1

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ԷԹԻԿԱՅԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ԷԹԻԿԱՅԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Հոդված 26.3. Պատասխանատու մասնագետի էթիկայի կանոնները

1. Քաղաքաշինության բնագավառում էթիկայի կանոնները (այսուհետ՝ էթիկայի կանոններ) պատասխանատու մասնագետի մասնագիտական գործունեության վարքագծի նորմեր են՝ ստանձնած պարտավորությունների կատարման նկատմամբ պատասխանատվության, արհեստավարժության, մասնագիտական կատարելագործման, հանրության, գործընկերների և այլոց իրավունքների և օրինական շահերի ճանաչման վերաբերյալ:

2. էթիկայի կանոնները տարածվում են ինչպես հանրության, գործընկերների և այլոց հարաբերությունների վրա, այնպես էլ պատասխանատու մասնագետի գործունեությամբ պայմանավորված կամ դրանից բխող ցանկացած այլ հարաբերության վրա:

3. էթիկայի կանոնները չեն սահմանափակում հասարակական կազմակերպությունների անդամ պատասխանատու մասնագետների համար էթիկայի լրացուցիչ կանոնների կամ կանոնակարգերի ընդունումը:

Հոդված 26.4. էթիկայի հանձնաժողովի ձևավորման կարգը և ներկայացվող պահանջները

1. Պատասխանատու մասնագետի վարքագծի կանոնների, անհամատեղելիության պահանջների, պատասխանատու մասնագետների նկատմամբ կիրառվող այլ

սահմանափակումների, շահերի բախման վերաբերյալ հարցերի ուսումնասիրության համար նշանակված քննությունն անցկացնում է պատասխանատու մասնագետների էթիկայի հանձնաժողովը (այսուհետ՝ էթիկայի հանձնաժողով):

2. էթիկայի կանոնների խախտումները քննելու նպատակով սույն օրենքով սահմանված կարգով ստեղծվում է հասարակական հիմունքներով գործող էթիկայի հանձնաժողով:

3. էթիկայի հանձնաժողով ձևավորելու իրավական հիմք առաջանալու պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում քաղաքաշինության բնագավառում լիցենզավորող մարմնը պատահականության սկզբունքով ձևավորում է էթիկայի հանձնաժողով: Պատասխանատու մասնագետի գործատուի ներկայացուցիչը չի կարող ներգրավվել էթիկայի հանձնաժողովի կազմում:

4. էթիկայի հանձնաժողովը կազմված է հինգ անդամից: Յուրաքանչյուր դեպքի համար ձևավորվում է պատասխանատու մասնագետի էթիկայի առանձին հանձնաժողով: Նույն անձը չի կարող երկու անգամից ավելի անընդմեջ ընտրվել հանձնաժողովի անդամ:

5. էթիկայի հանձնաժողովում ընդգրկվում են երկու ներկայացուցիչ՝ քաղաքաշինության բնագավառի մասնագետների գրանցամատյանում գրանցված համապատասխան գործունեության տեսակի հավաստագիր ունեցող մասնագետներից կամ պատասխանատու մասնագետների իրավունքները պաշտպանող հասարակական կազմակերպություններից, մեկ քաղաքաշինության բնագավառում գիտական աստիճան ունեցող գիտնական, հորեքան և մեկ իրավաբան:

6. էթիկայի հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը նշանակվում են քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնից:

7. էթիկայի հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են յուրաքանչյուր քննվող գործով ստորագրել շահերի բախման առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ հայտարարագիր:

7. Շահերի բախման առկայության մասին հայտարարագիր ներկայացնելու առկայության դեպքում հանձնաժողովի անդամը չի մասնակցում գործի քննությանը:

8. Լիցենզավորող մարմնին շահերի բախման առկայության վերաբերյալ չհայտարարագրված տվյալներ հայտնի դառնալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, էթիկայի հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները դադարեցվում են:

9. Էթիկայի հանձնաժողովի անդամների ընտրության կարգը, Էթիկայի հանձնաժողովի անհատական կազմը, Էթիկայի հանձնաժողովի աշխատակարգը, գործերի քննության կարգը, շահերի բախման առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ հայտարարագրի ձևը հաստատում է լիցենզավորող մարմինը:

11. Էթիկայի հանձնաժողովի աշխատանքների կազմակերպման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական միջոցներն ապահովում է լիցենզավորող մարմինը:

12. Էթիկայի հանձնաժողովում քննության են ենթակա պատասխանատու մասնագետի էթիկայի՝ քրեական կամ վարչական պատասխանատվություն չնախատեսող կանոնների խախտումները:

13. Էթիկայի հանձնաժողովը գործի քննությունից հետո ընդունում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

1) քրեական կամ վարչական պատասխանատվություն նախատեսող առերևույթ արարքներ հայտնաբերելու դեպքում կամ մասնագիտական էթիկայի կանոնների խախտման բացակայության հիմքով՝

ա. մերժել դիմումը.

բ. դադարեցնել գործի քննությունը սեփական նախաձեռնությամբ գործի քննությունն սկսելու դեպքերում²

2) օրենքով քրեական կամ վարչական պատասխանատվություն չնախատեսող մասնագիտական էթիկայի կանոնների խախտման հաստատման դեպքում՝

ա. Լիցենզավորող մարմին ներկայացնել առաջարկություն առաջին անգամ խախտում կատարած պատասխանատու մասնագետին նկատողություն տալու վերաբերյալ.

բ. մեկ տարվա ընթացքում կրկին պատասխանատու մասնագետի կողմից էթիկայի կանոնի խախտում կատարվելու դեպքում լիցենզավորող մարմին ներկայացնել առաջարկություն պատասխանատու մասնագետին խիստ նկատողություն տալու վերաբերյալ.

գ. մեկ տարվա ընթացքում երրորդ անգամ պատասխանատու մասնագետի կողմից էթիկայի կանոնի խախտում կատարվելու դեպքում լիցենզավորող մարմին ներկայացնել առաջարկություն՝ կասեցնել պատասխանատու մասնագետի հավաստագիրը՝ մեկ ամիս ժամկետով:

14. Էթիկայի հանձնաժողովը ծառայողական քննության արդյունքով ընդունած եզրակացությունն մեկ օրվա ընթացքում ուղարկում է ծառայողական քննության կողմերին:

15. Էթիկայի հանձնաժողովի կողմից սույն հոդվածի 13-րդ մասի 2-րդ կետի «ա», «բ» և «գ» ենթակետերով նախատեսված որոշումների հիման վրա լիցենզավորող

մարմինը, ըստ անհրաժեշտության, համապատասխան տեղեկատվությունը փոխանցում է քաղաքաշինության բնագավառի տեսչական մարմնին՝ համապատասխան պատասխանատու մասնագետին կարգապահական կամ վարչական պատասխանատվության ենթարկելու վարույթը շարունակելու նպատակով:

Լիցենզավորող մարմնը սահմանած կարգով վարում է մասնագիտական էթիկայի խախտում կատարած անձանց գրանցամատյանը:

Գ Լ ՈՒ Խ IX

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄԸ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱԽՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հոդված 27. Քաղաքաշինական գործունեության հետ կապված վեճերի լուծումը

Քաղաքաշինական գործունեության հետ կապված վեճերը լուծվում են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքով սահմանված կարգով դատական կարգով: